

Sygn. akt II UK 313/14

POSTANOWIENIE

Dnia 21 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z wniosku K. F.
przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw
Wewnętrznych w W.
o wysokość emerytury policyjnej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 21 kwietnia 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 23 maja 2014 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Odwołująca się – K. F. - wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 23 maja 2014 r. Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego przez błędną ich wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, tj.: art. 15 ust. 1 i art. 15 b ust 2 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 8, poz. 67 ze zm. - dalej jako ustawa z dnia 18 lutego 1994 r.), przez nieuwzględnienie zasady emerytalnej przewidzianej w art. 15 ust 1 „wyrażającej prawo do emerytury w wysokości 40% podstawy po 15

latach służby”. (Ponadto Sąd Apelacyjny bezpodstawnie zakwalifikował do służby w organach bezpieczeństwa państwa zatrudnienie skarżącej w okresie od 6 października 1986 r. do 15 stycznia 1990 r. w Ambasadzie RP w P. w charakterze sekretarki-maszynistki w pełnym wymiarze czasu pracy. W tym czasie skarżąca przebywała na urlopie bezpłatnym z MSW na podstawie § 28 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 marca 1983 r. w sprawie niektórych praw i obowiązków pracowników służby dyplomatyczno-konsularnej; Dz.U. Nr 20, poz. 9); art. 10 ust 2 Konstytucji RP, przez stworzenie przez Sąd Apelacyjny normy prawnej ustalającej podstawę wymiaru emerytury policyjnej wbrew woli ustawodawcy wyrażonej w treści art. 15 ust 1 z dnia 18 lutego 1994 r., który wyraźnie stanowi, że „Emerytura dla funkcjonariusza, który pozostawał w służbie przed dniem 2.01.1999 r. wynosi 40% podstawy wymiaru za 15 lat służby i wzrasta o 2,6% podstawy wymiaru za każdy rok służby”.

Skarżąca zarzuciła także naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 i § 2 k.p.c., przez pominięcie w rozważaniach istotnych dowodów mających wpływ na rozstrzygnięcie. „Sąd Apelacyjny zupełnie pominął dokumenty Sejmu RP w zakresie odrzucenia poprawki nr 3 w głosowaniu nr 29 na posiedzeniu nr 32 w dniu 19 grudnia 2008r. do wyżej wymienionej ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. Poprawka ta dotyczyła zabrania ustawową nowelizacją prawa do emerytury 40% po 15 latach służby funkcjonariusza bezpieczeństwa państwa PRL. Poprawka ta została odrzucona przez Sejm - głosujących posłów było 435, za poprawką głosowało 159 posłów; przeciw 266 posłów, wstrzymało się 10 posłów i 25 nie głosowało. Ponadto Sąd Apelacyjny nieprawidłowo zakwalifikował zatrudnienie skarżącej w Ambasadzie RP w P. do jednostek objętych przepisem art. 15b ust 1. pkt 1/ ustawy z dnia 18 lutego 1994 r., zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji do organów bezpieczeństwa państwa w sytuacji gdy Ambasada nie spełnia wymogów przewidzianych w art. 2 ust. 3 ustawy lustracyjnej”.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania „bowiem w ustalonym stanie faktycznym tej sprawy, stanowiącym podstawę uzasadnienia niniejszej skargi kasacyjnej występuje istotne zagadnienie prawne, a także konieczne jest dokonanie wykładni obowiązujących przepisów prawa”.

W uzasadnieniu wskazano: „Na tle zaskarżonego skargą kasacyjną wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]. występuje istotne zagadnienie prawne, a także konieczne jest dokonanie wykładni obowiązujących przepisów prawa w następującym zakresie: 1. a/ Na tle zaskarżonego skargą kasacyjną wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] występuje istotne zagadnienie prawne dotyczące instytucji prawa do emerytury policyjnej, ustanowionego w art. 15 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy z 1994 r., którym ograniczono emeryturą art. 15b ust 1 pkt 1 tej ustawy, za okres służby w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990, zmieniając naliczenie emerytury z 2,6% na 0,7% za każdy rok tej służby. Sąd Apelacyjny w [...] w zaskarżonym wyroku przyjął, że instytucja prawa do emerytury w wysokości 40% podstawy wymiaru po 15 latach służby nie dotyczy funkcjonariuszy pełniących służbę w latach 1944-1990 w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ust. 3 ustawy lustracyjnej. Sąd Najwyższy w uchwale w składzie 3 sędziów z dnia 3.03.2011 r., sygn. akt II UZP 2/11 ustalił, że „wysokość emerytury wyliczonej wyłącznie za okres pełnienia takiej służby może być niższa niż 40% podstawy wymiaru tego świadczenia”. W rozumieniu tego zapisu Sądu Najwyższego nie jest wiadome czy prawo do emerytury 40% podstawy wymiaru po 15 latach służby należy się tej grupie funkcjonariuszy, czy zostało im zabrane. W takim wypadku określona grupa ubezpieczonych byłaby pozbawiona tego prawa jedynie poprzez wykładnię orzecznictwa sądowego wbrew woli ustawodawcy. Powoduje to, że zmienia się też sposób naliczania emerytury tej grupie funkcjonariuszy zmniejszając ich świadczenia emerytalne, nie tylko wskaźnikiem 0,7, ale także metodą wyliczenia emerytury, a tego ustawa już nie przewiduje. Dotychczas emerytura wyliczana była przy zastosowaniu 40% podstawy po 15 latach i powyżej odpowiednio według wskaźnika wysługi lat, a po zmianach pozostaje tylko wyliczenie według wysługi lat. W ten sposób organ rentowy zabiera wbrew przepisom ustawy dodatkowo 1% wysługi emerytalnej. b/ Na tle zaskarżonego wyroku jawi się także potrzeba ustalenia czy zatrudnienie pracownika na umowę o pracę w Ambasadzie RP w P. podczas jego przebywania na urlopie bezpłatnym w MSW na podstawie § 28 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 marca 1983 r. w sprawie niektórych praw i obowiązków pracowników służby dyplomatyczno-konsularnej, w sytuacji, gdy

Ambasada RP w rozumieniu art. 2 ust. 3 ustawy lustracyjnej w chwili zorganizowania UOP nie była zaliczana z mocy prawa do organów bezpieczeństwa państwa, może być zaliczana w rozumieniu art. 15b ust 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy do zatrudnienia w organach bezpieczeństwa państwa i czy okres ten powinien być liczony do emerytury według wskaźnika: 2,6%, 1,3% czy też 0,7% podstawy wymiaru za każdy rok służby. Sąd Apelacyjny okres ten skarżącej zaliczył do emerytury po 0,7% podstawy wymiaru za każdy rok służby. Skarżąca uważa, że w tym okresie płaciła składki emerytalno-rentowe i nie może być traktowana tak jakby tych składek nie płaciła. Rozumowanie Sądu Apelacyjnego w tym zakresie jest nieuprawnione. c/ Na tle zaskarżonego wyroku jawi się potrzeba ustalenia jednoznacznej wykładni, czy uregulowania art. 15b ust 2 ustawy z dnia 18.02.1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym... oznaczają, iż zawarte w tym przepisie odesłanie, że przepisy art. 14 i 15 przywołanej ustawy stosuje się odpowiednio, uzasadniają posiadanie przez funkcjonariuszy wskazanych w art. 15 b ust. 1 prawa do emerytury w wysokości 40% podstawy wymiaru za 15 lat służby, stosownie do art. 15 ust. 1 tej ustawy. Wykładnia powyższej regulacji dokonana przez Sąd Najwyższy uchwałą z dnia 3.03.2011 r., sygn. akt II UZP 2/11 jest niezrozumiała, wywołuje wiele rozbieżności już w samej treści uchwały i nie ustala czy prawo do emerytury funkcjonariuszy bezpieczeństwa państwa PRL z lat 1944-1990 określonych w art. 2 ust. 3 ustawy lustracyjnej, zostało im zabrane ustawą nowelizacyjną z 2009 r., czy też im to prawo przysługuje nadal. Do wymiaru emerytury tych funkcjonariuszy ustalenie to ma zasadnicze znaczenie”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w

powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

W tym kontekście należy wskazać, że podstawowym celem instytucji przysądu jest rozważenie, czy w skardze kasacyjnej podniesiono okoliczności, których rozważenie przez Sąd Najwyższy będzie wkładem w rozwój prawa i zapewnienie jednolitości jego sądowej wykładni. Tylko wtedy wykazany zostaje publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147; oraz z 9 listopada 2005 r., V CSK 70/05). Wymaganie dotyczące przedstawienia okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ma umożliwić stronie wnoszącej skargę kasacyjną przekonanie Sądu Najwyższego o istnieniu przesłanek, na których opiera się wstępne badanie skargi pod kątem przyjęcia jej (dopuszczenia jej) do rozpoznania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 2006 r., II CSK 65/06). Dla spełnienia obowiązku określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest przedstawienie argumentacji przekonującej o potrzebie przyjęcia jej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy.

Należy wskazać, że przedstawione przez skarżącą wątpliwości interpretacyjne dotyczą problemu, który został już rozstrzygnięty w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2011 r., II UZP 2/11 (OSNP 2011 nr 15-16, poz. 210). Istotne zagadnienie prawne nie może być redukowane do problemu interpretacji tej uchwały Sądu, gdyż wbrew treści wniosku „jest wiadome”, jakie w niej przedstawiono stanowisko co do gwarancji 40% podstawy wymiaru. Sąd Najwyższy klarownie stwierdził, że po zmianie nowa regulacja nie zawiera gwarancji minimalnej co najmniej 40% podstawy wymiaru emerytury z tytułu lub w związku z okresami służby w organach bezpieczeństwa PRL.

Trzeba też podkreślić, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 24 lutego 2010 r. K 6/09 (OTK-A 2010 nr 2, poz. 15) orzekł o zgodności art. 15b ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy jest zgodny z art. 2, art. 10, art. 30, art. 32 i art. 67 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji oraz nie jest niezgodny z art. 42 Konstytucji. Nie należy też pomijać analizowanego łącznie orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, w tym orzeczenia z dnia 14 maja 2013 r.

nieuwzględniającego zarzutów skarżących, którym zmniejszono podstawę wymiaru do 0,7% za okres pracy w organach bezpieczeństwa, a ścisłej uznającego te skargi skierowane przeciwko Polsce za niedopuszczalne, co spowodowało ich nieprzyjęcie do rozpoznania (sprawa C. i innych - 15189/10 i dalsze).

Skarżąca pomija także, że okres od 6 października 1986 r. do 15 stycznia 1990 r., okres urlopu bezpłatnego pokrywający się z pracą Ambasadzie PRL w P., został zaliczony do podstawy wymiaru jako okres służby w jednostce Służby Bezpieczeństwa w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, na podstawie § 28 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 marca 1983 r. w sprawie niektórych praw i obowiązków pracowników służby dyplomatyczno-konsularnej, Dz.U. Nr 20, poz. 90), zgodnie z którym okresy urlopu bezpłatnego udzielonego małżonkowi pracownika przeniesionego do pełnienia służby w przedstawicielstwie dyplomatycznym lub urzędzie konsularnym zalicza się do okresu, od którego zależą uprawnienia pracownicze, w wymiarze nieprzekraczającym łącznych dotychczasowych okresów pracy, pod warunkiem zgłoszenia się do pracy w terminie 3 miesięcy od dnia powrotu z zagranicy. Jeśli zatem skarżąca chce, aby wysokość jej emerytury ustalić z uwzględnieniem okresu od 6 października 1986 r. do 15 stycznia 1990 r., jako pracy „cywilnej” w Ambasadzie w P., a nie jako służby, to może wystąpić, na podstawie art. 33 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r., o ponowne ustalenie wysokości emerytury, przez doliczenie tego okresu w oparciu o art. 15 ust. 1 pkt 2 i/lub 3 tej ustawy. W związku z tym nie występuje w niniejszej sprawie konieczność wyjaśnienia, „czy zatrudnienie pracownika na umowę o pracę w Ambasadzie RP w P. podczas jego przebywania na urlopie bezpłatnym w MSW (...) może być zaliczane w rozumieniu art. 15b ust 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy do zatrudnienia w organach bezpieczeństwa państwa”.

Skarżąca nie zdołała zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jej skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c., należało postanowić jak w sentencji.

